

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Департамент охорони здоров'я Полтавської обласної державної адміністрації
Національний університет фізичного виховання і спорту України
Полтавський державний медичний університет
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Кам'янець-Подільський національний університет Імені Івана Огієнка
Francisk Skorina Gomel State University (Belarus)
Cliniques universitaires Saint-Luc (UCLouvain Saint-Luc), Belgium
Strasbourg University (Université de Strasbourg), France

**ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ
ТЕХНОЛОГІЇ:
РЕАЛІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ**

Збірник наукових матеріалів VII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції з міжнародною участю

23 листопада 2021 року

**PHYSICAL REHABILITATION AND HEALTHSAVING TECHNOLOGIES:
REALITIES AND PERSPECTIVES**

Collection of materials of the VII All-Ukrainian Scientific and Practical conferences with international participation

November 23, 2021

Полтава 2021

3. Is COVID showing us the future for physiotherapy? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.fysioterapeuten.no/covid-19-fagessay/is-covid-showing-us-the-future-for-physiotherapy/121849> (дата звернення: 05.11.2021). – Назва з екрана.

4. Technology in physical therapy [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ptprogress.com/technology-in-physical-therapy/> (дата звернення: 07.11.2021). – Назва з екрана.

Скляр К.В., студентка 3 курсу
спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія»
Клеценко Л.В., к. пед. н.,
доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії
*Національний університет «Полтавська
політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ПРИ ГІПЕРТОНІЧНІЙ ХВОРОБИ

Гіпертонічна хвороба – це захворювання серцево-судинної системи, яке проявляється систематичним підвищенням артеріального тиску. Якщо хвороба не контролюється, гіпертонія може викликати серцеві напади, гіпертрофію серця, призвести до серцевої недостатності. У кровоносних судинах можуть утворитися випинання стінок (аневризми), викликані високим тиском, що підвищує ймовірність тромбозу і розривів. За статистикою на гіпертонічну хворобу страждає близько 15 % населення і майже половина людей, старших за 50 років. Приблизно у кожній п'ятій дорослій людині виявляється підвищений артеріальний тиск. Так, підвищення артеріального тиску спостерігається у 4 % осіб віком 20-23 років і досягає 50 % і більше у віці 50-70 років [1]. При цьому з віком з'являються супутні захворювання та стани, наявність яких може впливати на ефективність антигіпертензивної терапії.

Завданнями фізичної терапії при гіпертонічній хворобі є: вплив на центральну нервову систему, відновлення порушених взаємин між процесами збудження і гальмування, руйнування патологічних зв'язків і придушення вогнищ застійного збудження, підтримуючих пресорну спрямованість судинно-рухових центрів. Поліпшення психоемоційного стану хворого. Поліпшення кровообігу, особливо периферичного, а також місцевого кровообігу в серці та нирках, підвищення обмінних процесів у цих органах і в організмі в цілому. Підвищення загальної витривалості і тренуваності організму. Ліквідація застійних явищ у малому колі кровообігу і дискинезій травного тракту. Профілактика супутніх захворювань (ожиріння, цукровий діабет, атеросклероз та ін.). Побутова та трудова реабілітація.

Для лікування гіпертонії застосовуються такі основні засоби: терапевтичні вправи (гімнастичні, спортивно-прикладні, ідеомоторні, вправи в посиленні імпульсів до скорочення м'язів), ігри, природні фактори, лікувальний масаж. На

етапах відновного лікування основним засобом лікувальної фізичної культури є фізичні вправи. Розрізняють декілька форм проведення терапевтичних вправ: ранкова гігієнічна гімнастика, лікувальна гімнастика, самостійні заняття фізичними вправами, лікувальна дозована ходьба і сходження (теренкур), масові форми оздоровчої фізичної культури, дозовані плавання, веслування, біг та ін.

При гіпертонічній хворобі завданнями терапевтичних вправ є: нормалізації процесів збудження і гальмування в ЦНС; нормалізації судинного тону та моторно-судинних рефлексів; поліпшення периферичного кровообігу та артеріального тиску; стимуляції обміну речовин; зменшення реакції організму на несприятливі зовнішні впливи; зменшення дози медикаментозних препаратів; підтримання працездатності хворого [1].

Заняття ЛГ проводяться малогруповим методом у вихідному положенні (в.п.) «сидячи» і «стоячи», призначаються вправи для великих і середніх м'язових груп, у повільному і середньому темпі. Співвідношення кількості загальнорозвиваючих вправ до дихальних – 3:1, число повторень – 4-6 разів. У заняття також включаються вправи на розслаблення, рівновагу, координацію рухів. Тривалість заняття – 20-25 хв. За наявності тренажерів на заняттях використовують: велотренажер, бігову доріжку (темп повільний); крокуючий тренажер. При цьому артеріальний тиск не повинен перевищувати 180/110 мм рт. ст., а частота серцевих скорочень – 110-120 уд./хв [2].

Завдяки терапевтичним вправам додатково розкриваються резервні капіляри і АТ може дещо знизитися (при адекватній реакції на навантаження), зменшується периферичний опір і серце виконує меншу роботу. Розвиток екстракардіальних факторів кровообігу, що виникає при дозованому фізичному навантаженні, також сприяє поліпшенню периферичного кровообігу. Застосування різних засобів і прийомів для зниження підвищеного м'язового тону (елементи масажу, пасивні вправи, ізометричні вправи з подальшим розслабленням) може бути використане і для зниження підвищеного судинного тону.

Отже, гіпертонічна хвороба є поширеним захворюванням, що вимагає комплексного підходу до лікування, яке повинне включати терапевтичні вправи, дієтотерапію, медикаментозну терапію, фітотерапію.

Література

1. Калмикова Ю. С. Особливості застосування методик лікувальної фізичної культури при гіпертонічній хворобі I стадії / Ю. С. Калмикова, Л. Ю. Яковенко // Фізична культура, спорт та здоров'я : матеріали II Всеукраїнської студентської наукової інтернет-конференції, 10–11 грудня 2015 року. – Х.: ХДАФК, 2015. – С. 195–197.

2. Коваленко В. М. Серцево-судинні хвороби: медично-соціальне значення та стратегія розвитку кардіології в Україні / В. М. Коваленко, А. П. Дорогой // Матеріали XVII Національного конгресу кардіологів України (Київ, 21–23 вересня 2016 р.). К., 2016. – С. 5–14.

3. Хвороби системи кровообігу як медико-соціальна і суспільнополітична проблема (аналітично-статистичний посібник) / під ред. В. М. Коваленка, В. М. Корнацького. – К., 2014. – 280 с.

Славгородський В.О., студент
кафедри фізичної терапії та ерготерапії
Василенко Є.В., к.н.фіз.вих.,
доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії
Вітомська М.В., викладач
кафедри фізичної терапії та ерготерапії
Вітомський В.В., к.фіз.вих., викладач
кафедри фізичної терапії та ерготерапії
*Національний університет фізичного
виховання та спорту України*

РОЛЬ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ У ВІДНОВНОМУ ЛІКУВАННІ ДІТЕЙ З ЦЕРЕБРАЛЬНИМ ПАРАЛІЧЕМ

Фізичний розвиток дитини, котра має церебральний параліч, суттєво відрізняється від рівня розвитку здорових дітей аналогічного віку. Переважна частина нескладних рухів являються важкими для виконання дитиною з церебральним паралічем. Недостатність моторної сфери впливає на виникнення порушень розвитку складніших функцій (просторовий аналіз та синтез, зорово-моторна координація тощо) в основі котрих лежить рух. Частина дітей, котрі мають церебральний параліч, розвивається дуже наближено до звичайних дітей, за виключенням відхилення у формуванні моторних навичок.

Мета дослідження: провести аналіз і систематизувати науково-методичні знання щодо ролі фізичної терапії у реабілітації дітей з церебральним паралічем.

Методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури.

Центральну роль у клінічному менеджменті дітей з церебральним паралічем відіграє фізична терапія, котра фокусується на функціях, активному русі та раціональному застосуванню потенціалу та можливостей дитини, а процедури чи втручання фізичних терапевтів для дітей з церебральним паралічем мають бути ефективними та вигідними з економічної точки зору. У фізичній терапії використовуються підходи для підтримки, поліпшення і відновлення фізичного, соціального і психологічного благополуччя дитини.

Наразі є дуже багато підходів, методів, технологій і програм реабілітації і фізичної терапії для дітей з церебральним паралічем. Більша частина з них базується на застосуванні різних терапевтичних вправ, фізіотерапевтичних процедур, масажу, тренажерів, музикотерапії. Науковці наголошують, що лікування та реабілітація повинні мати ранній початок і проходити систематично. Суттєву поширеність у реабілітації дітей з церебральним

Горопашна С.А., Бабич Н.Л. ТЕРАПЕВТИЧНІ ВПРАВИ В ПРОЦЕСІ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ ПОСТАВИ.....	25
Горошко В.І., Купріян О.М. ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ ХРОНІЧНОМУ ГАСТРИТІ.....	27
Горошко В.І., Михайленко В.В. ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ БРОНХІАЛЬНІЙ АСТМІ.....	29
Денисенко І. В., Горошко В.І. ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ ПРОГРАМИ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ПРИ РАДИКУЛОПАТІЇ ПОПЕРЕКОВО-КРИЖОВОГО СПЛЕТІННЯ.....	31
Заєць С.М. ОСОБЛИВОСТІ РЕАБІЛІТАЦІЇ В ПІСЛЯОПЕРАЦІЙНОМУ ПЕРІОДІ У ХВОРИХ НА COVID-19.....	32
Клеценко Л.В. ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ СПАДКОВИХ НЕРВОВО-М'ЯЗОВИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ.....	35
Колиушко К.В., Бойко А.С. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ АЛГОРИТМУ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ОСІБ ПІСЛЯ ТОТАЛЬНОГО ЕНДОПРОТЕЗУВАННЯ КУЛЬШОВОГО СУГЛОБУУ 3-4 ФАЗАХ ВІДНОВНОГО ПРОЦЕСУ.....	37
Корнєєв О.В., Сахно Т.В. ФОТОДИНАМІЧНА ТЕРАПІЯ В СУЧАСНИХ МЕТОДОЛОГІЯХ ЛІКУВАННЯ РАКУ МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ.....	39
Омельченко К.Е., Горошко В.І. ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНИХ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФІЗІОТЕРАПІЇ.....	42
Скляр К.В., Клеценко Л.В. ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ПРИ ГІПЕРТОНІЧНІЙ ХВОРОБИ..	44
Славгородський В.О., Василенко Є.В., Вітомська М.В., Вітомський В.В. РОЛЬ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ У ВІДНОВНОМУ ЛІКУВАННІ ДІТЕЙ З ЦЕРЕБРАЛЬНИМ ПАРАЛІЧЕМ.....	46